Cenzurat

Anul LV — Blaj la 24 Martie 1945 — Numărul 12

DIRECTOR
AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE
Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unirea

REDACTOR
DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE
Pe un an . . . 1000 Le
Pe 6 luni . . . 600 Le
Pentru străinătate 2000 Le

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Vlădica Valerio Valeri

Monsignor Valeri a fost bine cunoscut în București, unde a trăit câțiva ani în calitate de Nunțiu apostolic în România, în zilele exregelui Carol II. Venea din orientul în care fusese delegat apostolic în Egipt și Palestina. Bărbat cu vederi largi, el nu se sfia de a combate fascismul pe față prevăzând că Mussolini va nenoroci Italia. Se vede că Piu XI judeca la fel, căci îl aprecia, și din București, l-a trimis la Paris. Mgr. Valeri mai fusese acolo ca auditor la Nunțiatura din capitala Franciei, și era francofil.

Din București nu a plecat înainte de a resolvi cu succes chestia confirmărei Prea Sfințitului Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului ca Mitropolit al Blajului. Blăjenii bizuindu-se pe tradiție, credeau că erau în drept de a alege ei pe succesorul Mitropolitului Vasile Suciu și desemna pe Vlădica Nicolescu la aceasta. In București, întemeiați pe ce spune Concordatul, se pretindea contrariul. Spre a pune capăt controversei, Piu XI legiui că Papa poate numi pe oricare din cei ce-i fuseseră desemnați de sinodul electoral. Apoi, deși guvernul ar fi vrut să vadă în scaunul mitropolitan pe P. S. Iuliu Hossu, episcopul Clujului, el voia să numească pe P. S. Nicolescu spre a obține ceeace se dorea, Bucureștii erau gată să facă alte mari concesiuni Vaticanului. P. S. Valeri deci nu părăsi capitala României, înainte de a rezolvi și acest conflict. „Plec ducând în tașcă confirmarea Prea Sfințitului Nicolescu", mi-a zis voios când ne-am despărțit. El a părăsit România spre a merge Nunțiu în Franța, unde fie la Paris, fie în Vichy, avea să-și îndeplinească misiunea cu dibăcie, trecând prin multe și mari dificultăți.

Sfântul Părinte îl chemase din Franța, cu gândul de a-l face Secretarul său de stat. A sosit în Italia obosit din pricina peripețiilor prin care trecuse în călătorie. Inainte de a-și lua postul în primire, dorise câteva zile de repaus. A murit în aceste zile de concediu și cam pe neașteptate.

Vlădica Valeri frumos nu a fost, dar era foarte simpatic; așa cum fără a fi de loc bigot, era foarte pios. Avea cucernicia omului extrem de inteligent și cult, a unui arhiereu liberal. El înțelegea minunat de bine pe românii și știa ce trebuia făcut spre a face simpatică tuturor orientalilor, Unirea. De aceea, în Orient când era, și-a lăsat barbă și de atunci nu a mai vrut în ruptul capului, a se mai rade, cum ar fi dorit unii. Era convins de biruindu-i pe această chestie, contribuise mult la grăbirea Unirei tuturor răsăritenilor.

Moartea înainte de vreme a acestui ierarh, rămâne o reală pierdere pentru Biserica lui Hristos care una este.

M. Theodorian-Carada.

Impărăției lui nu va fi sfârșit

— Gânduri creștine de praznicul Buneivestiri —

de **DUMITRU NEDA**

Aproape cu două mii de ani în urmă, arhanghel luminat, trimis din ceriu, ducea smeritei Fecioare Maria din Nazaret vestea mare și sfântă că Așteptatul Neamurilor va sosi, și că dânsa-i aleasă să-i fie mamă. Solia cerească aducea totodată numele Cuvântului ce se va întrupa din fiica lui Ioachim și a Anei: Isus (= Mântuitor), și destăinuia în aceeaș vreme că „Acesta va fi mare, și Fiul celui de sus se va chema . . . și va împărăți... și împărăției lui nu va fi sfârșit". (*Lc.* 1, 31-33). Veacurile ce-au urmat n'au făcut decât să adeveriască și să întărească spusele arhanghelului Gavril. Fiul Mariei Fiul lui Dumnezeu s'a dovedit a fi, deși a rămas, după vedenia dreptului Simeon, și semnul căruia i-s'a zis neîncetat împotrivă. Câte dinastii nu s'au stins, și câte împărății nu s'au destrămat dela nașterea lui Hristos și până astăzi! Istoria e doar un uriaș cimitir de asemenea strălucири și puteri ce au fost odată ca niciodată... Pilde cutremurătoare avem chiar și din vremuri de tot apropiate de noi, și nici nu-i lipsă să le mai pomenim, căci sunt vii în mintea tuturor. Și istoria se va repeta, cu capete încoronate, cu satrapi samavolnici, cu „Hoarde de aur", — sclipiri efemere, volburi trecătoare, biciuri a lui Dumnezeu de atâtea ori. Un singur împărat va stăpâni până la sfârșitul veacurilor: Impăratul Hristos, și numai împărăția lui: Biserica, nu va apune, chiar și de va trece prin ceasuri de amurg.

Anumite porniri păgâne, din satrapia lui Hitler bunăoară, și de aiurea (Mexico, etc.), răzimate pe formidabile forțe tehnice și hrănite de-o propagandă fanatică și lipsită de orice scrupule, au pus pe gânduri lumea creștină. Ceeace-i firesc, mai ales în sânul unor neamuri creștine mai mărunte ca număr, mai plăpânde ca structură sufletească, mai înapoiate într'ale civilizației, și deci, mai ușor de ademenit prin molipsire și imitație, pe calea pierzaniei.

Dar asta numai sub impresia primelor lovituri și sguduiri. Pentrucă și cel mai puțin credincios dintre închinătorii Răstignitului înviat, îndată ce privește în jur de sine, cu ochi neaburiți de spaimă, trebue să vadă că Hristos și azi, ca ieri, și ca totdeauna de când s'a arătat în lume, e de față pretutindenea, oricât nu le-ar plăcea vrășmașilor săi. Și aievea: orașele le stăpânește prin catedralele sale, satele prin biserici. La încrucișare de drumuri ne binecuvântă de pe troițe. Calendarul necredinciosului, la fel cu al credinciosului, amintește zilnic întâmplări din viața sa ori a sfinților săi. Capodoperele muzeelor noastre vorbesc cu glas înalt despre El. (*P. Croizier*) — Și, drept vorbind, chiar și ura ce i-se poartă, și care-i strigată pe atâtea căi și în atâtea forme, cu atâta furie, nu tocmai asta o dovedește, că Hristos Domnul e o realitate vie, nu o umbră din lumea viselor?

E atâta adevăr în observația lui *Napoleon* pe insula Sf. Elena: „Am înflăcărat mii și mii, cari au murit pentru mine. Dar era de lipsă prezența mea, privirea mea, glasul meu. Un cuvânt numai, și-i răpiam pe toți cu mine... Acum însă, când mă aflu pe surghiunit pe ostrovul acesta stâncos, cine se mai luptă pentru mine, cine-mi mai câștigă împărății? Ce prăpastie imensă între mizeria mea și împărăția lui Hristos, care-i vestit în lumea 'ntreagă, e iubit, adorat, și trăiește mereu!" — Așa este: Toți cei mari ai lumii: conducători de oștiri, voievozi, împărați, artiști, scriitori, gânditori, au licărit o vreme, apoi s'au stins; a pierit din inimi amintirea lor. Pythagoras, Epicur, Socrate, Plato sunt făclii (în noapte); Hristos e ziua însorită (*V. Hugo*). El e soarele care luminează fără încetare și dă viață la toată făptura duhovnicească: e Suveran absolut al inimilor curate și al conștiințelor luminate. Dânsul a spus-o despre sine că i-s'a dat toată puterea în ceriu și pe pământ (*Io.* 17, 2). Și cuvântul său adevăr a fost, este și va fi în veac. Ceeace încrestа sf. *Augustin* pe la începutul veac. V, mutatis mutandis, se poate susținea cu aceeaș tărie și astăzi, și fără îndoială că și peste mii și mii de ani, până când va mai dăinui neamul omenesc: „(Stăpânul Hristos) e Impăratul nostru. La tronul său aleargă oameni din toate straturile, din toate păturile sociale, și din sânul tuturor popoarelor. La El vin săraci și bogați, de pe treptele de jos ale societății și din vârful piramidei, neînvățați și învățați, bărbați și femei, stăpâni și slugi, bătrâni și tineri, adulți și copii. La El vin Jidovi și Greci, Romani și barbari. Da! Și cine ar fi în stare să numere toate noroadele câte se îndreaptă spre El?" (In *Ps.* 64, 5).

Lumea de azi e bântuită de urgia urei. Sămănătorii de vântul vrajbei culeg furtune. Munți de blesteme le urmăresc numele și le vor apăsa pomenirea. Hristos însă este și va fi binecuvântat și iubit în veci. Iubit până la jertfirea vieții pentru El și pentru isbânda învățăturii Lui. Gestul văduvei mucenicului mexican de acum câțiva ani — numele mucenicului: *Anaclet Gonzalez Flores* — nu-i cel dintâiu și unic, și nici nu va rămânea unic. Dimpotrivă. Și-a scos adecă pomenita văduvă dela sbirii stăpânirii trupul neînsuflețit al so-

Digitized by Babeș-Bolyai University Library

tului său. L-a așezat pe catafalc, sub mândră podoabă de flori. Și înainte de a se da voie mulțimilor binecredincioase să și vădească veneracția față de martirizatele rămășițe de lut ale eroului Crucii, dânsa și-a luat în brațe copilașul de vre-o cinci anișori, l-a dus lângă cel ce dormia somnul drepților ce luptă bună luptaseră, și i-a zis: „Uită te la tăticu, drăguțule! Vezi, cum l-au chinuit! Dar vezi și cât de neclintit a fost tăticu în slujba împăratului său Hristos. Iacă, drăguțule, făgăduiește măicuții, că mai târziu așa vei face și tu, dacă așa va vrea Dumnezeu!"

Sfânt a fost cuvântul sf. arhanghel Gavril: Impărăției lui Hristos nu va fi sfârșit. Se pot isca vifore, pot bântui urgii, se pot isca vifore, pot bântui urgii, se pot năpusti asupra impărăției Mântuitorului toate puterile iadului: acelea vor slăbi din turbare, se vor irosi, iar pe filele istoriei va luci în lumină nouă inscripția de pe marele obelisc din piața Sf. Petru din Cetatea Veșnică: „Christus vincit. Christus regnat. Christus imperat". Suflet creștin despre aceasta nu se poate îndoi nici dacă ar vedea luna înroșindu-se, soarele întunecându-se, pământul clătinându-se, și toți vrășmașii lui Hristos ieșind din morminte și trăgând clopotele de prohodirea dreptei credințe și a Bisericii celei adevărate.

Pentru binele obștesc. Marele Stat Major a înființat, pe lângă *Cercul Teritorial* Târnava-Mică, un *Serviciul Cultural* al județului. Printre atribuțiunile ce-i revin acestui Serviciu — după cum ni-se comunică — sunt și următoarele:

— De a difuza la orașe, și în special la sate, „Gazeta luptătorilor", gazetă editată de M. St. Major, familiilor invalizilor, ostașilor aflați pe front, văduvelor și orfanilor de răsboi.

— De a colecta informațiuni din județ, sub raportul stărei de spirit, nevoilor obștești sau personale, chestiuni în legătură cu I. O. V. R., probleme de tot soiul, pentru a se putea ca prin ziar, radio sau corespondență, să se dea îndrumările necesare. — De a semnala și emula manifestările culturale, în legătură cu școala și biserica. — De a colecta corespondența pentru front, spre a fi dată publicității în gazete sau transmisă la radio. — De a colecta cereri sau reclamațiuni, în legătură cu nevoile materiale, ajutoare de concentrare, pensii, etc. — De a da curs articolelor colaboratorilor din județ (preoți, învățători, profesori, redactori, etc.) pentru a fi publicate.

Marele Stat Major, prin Nr. 1.100.136 945, stăruie de Cercul Teritorial să facă un apel la populația din județ, școli, instituții, etc., ca să se doneze cărți de orice natură, reviste (în bună stare), în vederea formărei a câtorva biblioteci ambulante, pentru ostașii de pe front, și de a se da spitalelor, ca să fie cetite de răniți.

Având în vedere cele de mai sus, toată lumea de bine e rugată să binevoiască a face cunoscută prezența acestui serviciu, cu biroul în comuna *Blaj*, str. Regele Ferdinand Nr. 12 (Școala de menaj) precum și dorința M. St. M., de a colecta cărți, pentru ostașii de pe front și cei răniți, aflați în spitale. (N. Mărculescu, Șeful Serviciului Cultural al jud. Tr. Mică).

La ce e bun postul?

Sunt mulți însă din cei cari socot superflue abstinența în ce privește verguria. Ce folos aduce societatea prin feciorie te întreabă unii ca aceștia? Ei văd însă numai folosul social. Tot așa cei ce văd numai folosul fizic te întreabă ce beneficiu realizezi prin oprirea dela bucatele care le-a lăsat Dumnezeu spre hrană? Indată însă ce ieși din sfera preocupărilor pământene și te interesezi câtuși de puțin de cer și constați cât de puțin ai lucrat pentru el, te vezi așa de sărac și inima te îndeamnă, te atrage la fapte mai eroice, la jertfe mai scumpe, mai sângeroase și îndată postul și mortificările de tot felul îți stau la îndemână. Unii susțin că postul și ajunul sunt pricinuitoare a unor mari păcate și din cauza aceasta le pecetluesc pentru totdeauna ca primejdioase, de care să nu te atingi nici să te ocupi. In special zic aceștia, că postul practicat cu oarecare râvnă ar duce la mândrie și la înălțarea gândului de trufie urgisit de Dumnezeu.

Cum poate să fie aceasta când noi știm că nici odată sufletul precum și trupul nu se umilește mai mult ca în post și în ajun. Din contră, cine e primejduit de gânduri, de prețuire de sine, n'are decât să ajuneze și se postească și se va smeri în adevăr. Marii postelnici, călugării de demult, nu erau ei oare și cei mai smeriți, nu au practicat ei alături de post și rugăciune și cea mai desăvârșită smerenie?

Te distrugi fizicește zic alții, slăbești, te urîțești la față și la trup și nu e bine să apari în fața lumei decât bine dispus, grăsuț și cu puțină osânză la rărunchi, cum zice poporul. Dar noi nu avem a căuta numai la înfrumsețarea trupului, ci mai mult la împodobirea sufletului și numai în al doilea rând vom căuta și de trup ca să-l hrănim la necesitate.

S'ar putea să ni se arate un caz macar când cineva a murit din cauza ajunului sau a postului?

Și cu toate acestea postul cel mai rigid se practică de fii, mai ales de fiicele acestei lumi, pe o scară înaltă în lumea de astăzi, nu cu intenția de a plăcea lui Dumnezeu, ci de a plăcea ochilor, căci vezi Doamne siluetele prea groase nu sunt plăcute lumei, siluetele subțiri de tot și trase prin inel, înseamnă tinerețe și iată pentru așa ceva goana după modă și întinerire, care folosește ca mijloc cel mai sfânt mijloc pentru goana după cer, însă efectele bine înțeles sunt diametral opuse, pentrucă și intențiile cu care se practică sunt opuse. Și totuși mulți te întreabă pentruce să mai existe astăzi postul și ajunul?

Unii se scuză că nu au cu ce să postească pentrucă sunt săraci și n'au cu ce să-și procure mâncări convenabile de post să se poată nutri spre a munci. Aceștia au dreptate, nimeni nu le poate pune o sarcină așa de grea. Totuși se întâmplă ca și aceștia să facă câteodată disconsiderație de cele sfinte și de reguli Bisericești de exemplu într'o Vineri când ar putea să aibă și mâncare îndestulătoare de post și are și mâncare de carne. Ar putea ușor ca să satisfacă legea bisericească să lase mâncarea de carne s'o

---

FOIȚA „UNIRII"

Exigențele vremii noastre

Dealungul anilor groaznici pe care i-am străbătut acum în urmă, am ajuns să ne dăm seama și de aspirațiile și dorințele celor ce, după ce au suferit atâta, năzuiesc la altă viață, dacă vor avea norocul să trăiască. Am cunoscut, astfel, fel de fel de leacuri descoperite de oameni cuminți, și care par să fie în stare să vindece sbuciumul nemăsurat ce chinuiește trupurile și sufletele. Leacurile acestea au toate în vedere binele, dar oare putem avea vreo nădejde în ele?

Intru cât ne privește, noi care ne înălțăm deasupra vălmășagului de gânduri și de năzuinți, și n'avem în vedere de cât binele omului chinuit doar de neliniștea lui interioară, pricină ori rezultat al certurilor dintre popoare, și veșnic izvor al slăbiciunii și nefericirii, noi rugăm pe cei mai buni dintre cei ce ne înconjoară să reflecteze temeinic la un număr de considerații, care urmează:

I

„Suferința cea de folos"

Numeroasele și grelele încercări prin care am trecut în acești ultimi ani de sbucium, au avut darul, de bună seamă, să ne facă să medităm adânc și să vedem dacă popoarele au mers până astăzi pe drumul cel bun. Firește, nu afirmăm că toți ne-am năpustit orbește pe drumul pe care l-am urmat, dar toți cei ce au fost și au rămas în legătură neîntreruptă cu societatea cunosc și caracterul vieței zise normale și felul de a gândi al mulțimei, care săturată de trai bun a uitat prea des că petrecerea noastră aici pe lume nu-i pe lungă vreme și că trebuie să tindem toți către vieața veșnică. Suntem nevoiți să mărturisim că cea mai mare parte dintre noi am pierdut înțelesul adevărat și virtutea nădejdei.

Iată însă că încercările grele, primejdiile, durerile, lipsurile și strâmtorarea, într'un cuvânt „suferința cea de folos", a deschis ochii celor mai mulți și o rază de lumină a arătat orbilor calea care duce la mântuire. Pe corabia ce stă gata să se scufunde a răsunat în sfârșit rugăciunea: Mai aproape de Tine, Doamne!

II

„Familia cea mare a neamului omenesc"

Oare măcar, cei ce au ajuns la țărm aceia care au dat piept cu moartea în timpul sdrobirii corăbiei, au ajuns ei să-și făurească un gând de vieață adevărată? Toți oamenii sunt frați și mădulare ale uneia și aceleiași familii mari, fiindcă sunt copiii aceluiaș Tată, fiii lui Dumnezeu. Datorită acestui fapt, răsare sfințirea dragostei. Ne iubim unii pe alții; și iubim nu numai rudele noastre, care ni-s dragi în chip firesc, dar și pe „aceia care nu-s dela noi" și nici de partea noastră. Nu încape nici un fel de părtinire în dragostea aceasta, care este o caritate sinceră și universală: „Tatăl nostru carele ești în ceruri..."

In această familie zidită, pe înfrângerea egoismului, a materialismului și a îngâmfării, trebue din nou înstăpânit duhul rugăciunii și înfăptuirea de toate zilele a învățăturii pe care ne-a dăruit-o Mântuitorul neamului omenesc, învățătură din care vor țâșni virtuțile morale și cetățenești.

Sortiți să trăim pe un pământ bogat și roditor, laolaltă cu atâtea neamuri diferite prin originele lor etnice și limba lor, sentimentul familiei ne va aduce mereu aminte că fiecare dintre noi are drepturi și datorii și că, pentru a trăi în pace, trebue să ne învoim cu toții, și mai ales să nu uităm niciodată, cuvântul Bisericii Universale, care îmbrățișează într'o singură simțire toate neamurile, fără nici o distincție, și care ne amintește tuturor că există un naționalism înșelător ce duce la excese, plătite toate prin ruini. Biserica proclamă în aceeaș vreme catolicitatea, adică familia cea mare omenească,

gătească a doua zi, iar Vineri să mănânce mâncarea mai slabă.

Dar postul e pus mai cu seamă pentru persoanele care au tot felul de mâncări şi sunt ispitite de belşugul lor să cadă în păcatul nesaţului şi al neînfrânării. Acestora li se cere mai ales să păzească postul cu strictete, atât pentru binele lor fizic, cât şi moral.

Insă de obicei tocmai această lume este aceia care caută să se substragă dela post şi dela înfrânare. Această lume caută mai cu seamă totfelul de mitigaţii şi de eschivări. Aceştia sunt cei ce privesc dispensele date de biserică, nu ca dispense şi deslegări, ci le iau pur şi simplu ca nişte porunci. Cum de postesti acuma când posturile sunt deslegate şi nu trebue să le observi, te întreabă, ca şi cum te-or întreba cum de faci un păcat ca acesta?... Ori ştiut este că toate deslegările şi toate dispensele date fie dela Sf. Părinte sau dela Episcopul respectiv nu nimicesc postul, ci postul rămâne şi mai departe pentru cei ce pot să-l postească, pentru binele lor sufletesc, şi este tot ca şi înainte un mare izvor de merite. Deslegarea este dată numai spre a nu i-se socoti păcat celui ce nu poate să postească, şi atâta tot. Dar pentru a nu posti şi a te folosi de dispensă trebue să ai şi bune şi cuviincioase motive. Eşti în călătorie şi n'ai mâncare de post. Eşti bolnav sub regim alimentar, eşti militar în oaste, eşti în serviciul unui stăpân, eşti prea bătrân şi neputincios, sau eşti prunc nevrâstnic. Astăzi ocazionat de marile turburări ale războiului, când procurarea alimentelor e aproape imposibilă, pe timpul cât va ţine această anormalitate, Sf. Părinte, e adevărat, a încuviinţat tuturor creştinilor catolici, libera consumare a oricărui aliment fără a contrage păcat dacă cineva a folosit mâncări de dulce în posturi, dată fiind situaţia grea; dar Sf. Părinte nu a dat poruncă formală prin aceasta ca toţi creştinii sub cuvânt de păcat să nu mai postească, chiar dacă au cu ce sau ar voi să postească. Din contra Sf. Părinte s'ar bucura să audă că deşi s'a lăsat liberă mâncarea în posturi, totuşi bunii creştini au făcut tot ce au putut şi au postit sau au ajunat şi s'au înfrânat pentru dragostea lui Dumnezeu.

In timp ce Sf. Părinte a deslegat postul pentru cei nevoiaşi din lumea întreagă, el încuviinţează cu lacrimi de bucurie orice act de renunţare, orice jertfă, orice suferinţă, inclusiv provocată de post şi ajun voit, ori ce altă neputinţă în intenţia sa, care în momentul de faţă este marea lui dorinţă de a vedea realizându-se pacea între popoare, cea mult dorită.

Ca creştini buni, cei cari pot bine înţeles, ar fi tocmai acum momentul să unească postul lor şi lacrimile cu rugăciuni smerite către Dumnezeu să-şi trimită mila sa asupra întregei omeniri şi mai cu seamă vom cere aceasta pentru ţara noastră, pentru Rege şi pentru conducători, să se îndure Bunul Dumnezeu să facă mila Sa cu noi cum a făcut-o întotdeauna, să ne pacifice şi să ne înţelepţească şi am putea fi siguri că în felul acesta vom fi ascultaţi şi mântuiţi din orice nevoi. Să ne amintim câteva cazuri mai recente: Ştefan cel Mare înainte de a se bate cu Turcii la Podul Inalt, trei zile de ajun a poruncit să ţină întreg poporul moldovenesc şi a biruit. Negusul Abisiniei, Haile Selasie, care fusese izgonit acum câţiva ani din ţară de armatele Ducelui celui prea mândru, cu toată familia lui el a postit şi a ajunat timp îndelungat. El astăzi se bucură de pacea care a cerut-o dela Dumnezeu prin acel post.

Acum doi ani, 7 femei bătrâne dintr'un sat de lângă Huedin (am avut informaţii exacte) s'au prins să ajuneze în toate vinerile miercurile, pentru ca Bunul Dumnezeu să se milostivească şi să aducă înapoi pe Români şi această cerere a fost grabnic ascultată. La ce e bun postul? Iată la ce e bun, şi încă în momentele acestea cu precădere, căci şi acum avem cereri la Dumnezeu mai importante, nu numai ca români, dar şi ca creştini credincioşi bisericei adevărate a lui Hristos. Deci să postim fraţilor cu drag aceste patruzeci de zile, să postim să ne curăţim şi să facem orice jertfă orice abstinenţă, ca să se îndure spre noi Bunul Dumnezeu!

(Sfârşit).

Arhim. **T. Bonteanu**

Colţul AGRU-lui

Bucureşti. Din cauza tardivei deschideri a cursurilor noului an universitar, „Astru" din Bucureşti şi-a început activitatea de-abia în 28 Ianuarie 1945.

Conform prevederilor statutare, prima şedinţă a fost rezervată *depunerii mandatului* vechiului comitet prin prezentarea raportului asupra activităţii desfăşurate în anul trecut, 1943—44, şi prin *alegerea comisiei de verificare* a gestiunii comitetului. Raportul a fost prezentat de către dl *M. G. Oşianu*, secretar general în fostul comitet. — Domnia Sa face o amplă expunere asupra activităţii desfăşurate în anul expirat, insistând în deosebi asupra celor două mari evenimente din viaţa „Astru"-lui petrecute în acest răstimp.

Este vorba de promovarea primei serii de „*Astriştii militanţi*" ce a avut loc în cadrul unei înălţătoare solemnităţi, când un mănunchiu de tineri studenţi înregimentaţi în „Astru" au decis să-şi dăruiască total de-acum în colo viaţa, lui Isus. — „Ne-am exprimat voinţa neclintită — spune dl Oşianu — de a ne dărui în întregime, cu tot elanul tinereţii noastre, Idealului în slujba căruia am păşit; şi tinereţea care se dăruieşte total, e o tinereţe veşnică"!

Al doilea fapt, de o egală importanţă, şi care poate fi considerat ca un prim pas pe calea trasată, o primă traducere în fapt a hotărîrii luate, îl constitue *exerciţiile spirituale* pe care „Federala Astru" le-a organizat *la Blaj* în cursul lunei Mai. Cu toată vitregia vremurilor prin care treceam atunci, au luat parte un număr impresionant de studente şi studenţi. Influenţa binefăcătoare ce au avut aceste exerciţii spirituale asupra vieţii astriştilor a fost nepreţuită. — „Cei ce au venit la Blaj încă şovăitori sau nelămuriţi asupra drumului de urmat, au plecat de-acolo complet transformaţi, cu sufletele inundate de dragoste către Hristos; iar cei care se aflau dinainte pe această cale frumoasă, au avut prilejul de a realiza acolo progrese considerabile în viaţa spirituală" (M. G. Oşianu).

Trecând la înşiruirea înfăptuirilor „Astru"-lui în ceeace priveşte *activitatea din fiecare Duminecă*, şi a comisiilor afiliate comitetului, dl Oşianu relevă următoarele:

— S'au ţinut 15 şedinţe ordinare, una extraordinară şi o şedinţă de comitet. — Secţia social caritativă de sub conducerea d-lui Aurel Berghezan a desfăşurat o activitate demnă de laudă. S'au împărţit daruri copiilor şi familiilor nevoiaşe, precum şi ostaşilor răniţi din spitale. — Se relevă deasemenea acţiunea lăudabilă a d-relor Silvia Montani şi Maria Gherman care au sacrificat câte o oră din timpul liber de Duminica spre a face catiheza cu copiii uniţi. — Secţia de presă şi propagandă, în deosebi dl Vasile Oţel, s'a îngrijit să trimită dări de seamă şi comunicări la ziarele „Unirea" din Blaj, „Ardealul" şi „Evenimentul" din Bucureşti. — Pentru strângerea de fonduri „Astru" a organizat, cu ajutorul „Reuniunii *Sf. Maria a bunului sfat*", un ceaiu în casa d-rei Maria Angelini, preşedinta acestei societăţi.

care e deasupra dragostei legitime a limbei şi ţării fiecăruia. Ideia de naţionalitate, aşa cum a fost înţeleasă în vremea modernă, trebue să fie moderată de un concept mai înalt şi mai larg. Inţelesul antic cuprinde elemente al căror înţeles slujeşte şi astăzi, fiindcă ne arată că toţi oamenii, plămădiţi de Dumnezeu după chipul şi asemănarea sa, şi legaţi între ei prin jertfa dumnezeească, sunt cu toţii fraţi şi de o demnitate egală. In lumina acestui adevăr mântuitor, de frăţie universală, noi vom păşi în faţa fraţilor noştri, adică a tuturor acelora cu care ajungem să trăim în legătură prin hotărîrea Providenţei dumnezeeşti. Suntem datori astfel să fim pentru fiecare din ei, pentru duhul şi inima lor, asemenea unui aluat sfânt care va face să răsară o viaţă nouă, viaţa de dragoste, de îngăduinţă reciprocă, de respect al unuia pentru altul, şi de armonie, ajutându-i în acelaş timp să se înalţe către idealurile lor, omeneşti legitime, şi mai ales către soarta nemuritoare. Dacă, în trecut, interese, egoism, patimile părtinitoare au înduşmănit neamurile, astăzi, pe toate trebue să le unească şi să le înfrăţească pentru totdeauna puterea taină care însufleţeşte toate făpturile şi le îndreaptă către Dumnezeu dela care au pornes. Numai dragostea nemăsurată de sine a despărţit şi a îndepărtat până astăzi marea familie omenească turburată de războaiele dintre fraţi. Suntem datori, deci, să lărgim graniţele iubirei, şi atunci podurile egoismului şi ale neîncrederei, care stau ridicate în marginea prăpăstiilor, se vor lăsa singure, şi vor îngădui să treacă fiecare dintr'o parte într'alta. Apropiindu-ne unul de altul, ne vom cunoaşte mai bine; ne vom preţui mai mult; vom simţi în sfârşit că suntem cu adevărat fraţi şi vom pune toţi laolaltă în folosul binelui şi al progresului darurile pe care Providenţa Divină ni le-a făcut fiecăruia cu atâta generozitate.

III

O singură familie tot neamul omenesc, o singură Biserică

Frăţia aceasta de gânduri şi de năzuinţi trebue să fie încununată de unirea Bisericei: O singură familie tot neamul omenesc, o singură familie spirituală, o singură Biserică. Acesta este planul Creatorului, acesta este gândul dumnezeescului Intemeetor: „Super fundamentum Apostolorum". Aceasta-i ultima voinţă a Mântuitorului: Ut unum sint, o singură turmă, un singur păstor. Şi aceasta este şi năzuinţa adâncă a Bisericei, ea însăşi simbolizată prin cămaşa fără cusătură a lui Isus Hristos. Şi tot aşa urează din inimă fierbinte toţi cei ce doresc să se bucure de viaţa adevărată şi să se hrănească cu frumuseţea adevărului etern.

Ştiu că sunt, din nefericire, lucruri care împiedecă această unire. Prejudecăţi încurcă încă drumul sufletelor care se îndreaptă către Biserica Una şi unită, dar şi piedecile şi prejudecăţile s'ar topi ca zăpada la soare dacă noi am fi însufleţiţi de dragoste şi n'am urmări decât binele neamului omenesc.

Mai întâi să nu-şi închipuie nimeni că cine se întoarce la Biserica Romei, întinde braţele unei străine şi nu unei mame. Biserica a fost totdeauna şi a rămas până astăzi singura şi adevărata mamă a tuturor credincioşilor. Şi apoi să nu se teamă nimeni că dacă Biserica ne strânge la sinul său, se gândeşte prin aceasta să restrângă drepturile ori să şteargă tradiţiile noastre religioase şi legitime. Biserica, dimpotrivă, doreşte să păstreze cu drag riturile adoptate de diferitele comunităţi religioase în scopul de a exprima dogma, care rămâne unică. Biserica cere păstrarea în întregime a acestor rituri, fiindcă deosebitele chipuri pe care le îmbracă rugăciunea îi înalţă frumuseţea. Dovada acestui fapt se vede în atitudinea publică şi solemnă a Bisericei faţă de diferitele rituri care sunt celebrate în fiecare an la slujbele din măreaţa biserică Saint della Valle, unul din altarele cele mai frumoase ale Capitalei lumei catolice. Papa însuşi, când oficiază sfintele Taine, în calitatea lui de Suprem Pontif, pe tronul Apostolilor, amândouă riturile, şi cel oriental ca şi cel apusean, îşi au fiecare locul de onoare. La liturghie, Apostolul şi Evan-

S'a ales apoi, la sfârşitul şedinţei, comisia de verificare a gestiunii şi activităţii vechiului comitet. — Comisia compusă din: dl Tertulian Langa, d-ra Victoria Nitaru şi d-l Vasile Oţel a găsit totul în ordine.

In şedinţa următoare, din 4-II-1945, s'a procedat la *alegerea noului comitet*, a cărui formulă definitivă s'a precizat numai în şedinţa din 4—III a. c. Noul comitet se compune din:

Preşedinte dl *M. G. Oşianu*, vicepreşedinte: d-ra *Elena Stoica* şi dl *Aurel Berghezan;* secretar general: d-ra *Silvia Montani;* secretar de şedinţă: d-ra *Victoria Niţaru* şi d. *Drăgan M.;* casier: *Ona Grigore;* bibliotecar: d. *Tertulian Langa*; controlor: d. *Petre Augustin;* membru în comitet: d. *L. Marcu*; comisia spirituală: d. *A. Goian*; comisia social caritativă: d-rele *Maria Gherman* şi *Zăgreanu*; comisia presă şi propagandă: d-nii *Vasile Oţel, Marius Marcu* şi *Gh. Foişor*; comisia artistică-literară: d-ra *Drina Ştefan*.

In şedinţele duminicale următoare s'au ţinut o serie de *conferinţe*: Duminecă 11 Februarie a. c., a vorbit Mgr. *Vladimir Ghika* cu subiectul: „Prin ţări străine". — In şedinţa următoare din 18 Februarie a. c., a vorbit păr. *M. Todericiu*, spiritualul „Astru"-lui despre: „Tineretul din Franţa, Italia şi Belgia". — Duminecă 25 Februarie a vorbit păr. rector *Tit Liviu Chinezu* despre: „Greutatea de a şti şi crede". In 11 Martie a vorbit tot păr. rector Tit Liviu Chinezu „Despre personalitate", scoţând în evidenţă aspectul intelectual şi cel voliţional al acestei noţiuni.

In afară de conferinţe, programul duminical a mai cuprins *comemorările* celor doi foşti astrişti căzuţi pe frontul Ardealului: *Ionel Şugariu*, fost vice-preşedinte al „Astru"-lui şi *Traian Cosma*, fost preşedinte în 1942—43. — La comemorarea lui I. Şugariu (25 Februarie) a vorbit d. *Ion Groşanu*, ziarist şi scriitor, după care, în biserică, s'a făcut o rugăciune pentru odihna sufletului celui dispărut şi păr. M. Todericiu a rostit câteva cuvinte. — Comemorarea lui Traian Cosma (a făcut-o d. *Berghezan Aurel* şi d-ra Lucia Fodoreanu). S'a oficiat apoi un parastas cu care prilej a vorbit Mgr. Vladimir Ghika.

In Dumineca din 4 Martie 1945, fostul preşedinte *L. Marcu* a schiţat, pentru noii astrişti mai cu seamă, rosturile „Astru"-lui, conchizând că acestea ar fi: pregătirea spirituală şi apostolică cât mai desăvârşită a astriştilor. — Duminecă 11 Martie a. c. d. *M. G. Oşianu*, noul preşedinte, a rostit un cuvânt inaugural. *(Vasile Oţel)*.

De vânzare

sufragerie frumoasă, nuc — masiv sculptată. —

Adresa la ziar. (1—3)

Ştiri mărunte

Omul preşed. Roosvelt la Sf. Părinte. După o ştire din Vatican, difuzată şi pe cale radiofonică, Vicarul Domnului zilele trecute a primit pe d. *Myron Taylor*, omul preşed. Roosvelt, şi o altă înaltă personalitate politică nordamericană, în audienţă privată. Această audienţă a durat aproape o oră. Despre cele discutate cu acel prilej, nu se cunosc amănunte.

Legiferarea Reformei Agrare. Guvernul Ţării a aprobat, şi Maj. Sa Regele a semnat, *decretul-lege* pentru noua reformă agrară, având 5 cap. şi 26 art. — Capitolul III, art. 8 cuprinde *excepţiile dela expropiere*, şi e formulat astfel: „Sunt exceptate dela expropiere, şi lăsate în proprietate actualilor titulari: orezăriile existente, bunurile agricole aparţinând mănăstirilor, mitropoliilor, episcopiilor, bisericilor, parohiilor, şi aşezămintelor bisericeşti, bunurile Domeniilor Coroanei, ale eforiilor şi aşezămintelor spitaliceşti, precum şi cele ale Academiei Române, Casei Şcoalelor şi celorlalte aşezăminte de cultură, ale composesoratelor, urbariatelor, obştiilor şi cooperativelor săteşti; deasemeni şi fâneţele şi păşunile aparţinând comunelor şi, în general, toate bunurile făcând parte din Patrimoniul Statului". (La radio s'a auzit: Patrimoniu Sacru).

Biruinţa poate că-i aproape. Chiar mai aproape de cum s'ar crede. Aşa a lăsat d. *W. Churchill* să se înţeleagă dintr'o cuvântare pe care a rostit-o de curând în cadrele unei conferinţe a partidului englez conservator, când a spus, între altele şi următoarele: „Progresul neîncetat şi, mai ales, mult mai rapid al războiului, împotriva Germaniei şi al tiraniei naziste ne lăsă să sperăm că inamicul uriaş, împotriva căruia am ţinut piept singuri, dar fără şovăire, mai bine de un an, va fi forţat să capituleze necondiţionat, sau să se prăbuşească în haos şi ruine. Dacă războiul din Europa se va termina înainte de sfârşitul verii, sau chiar mai de vreme, aşa cum se prea poate, vom fi îndepărtat atunci o mare piatră din drumul nostru şi condiţiile de război nu ne vor mai sili să ne abţinem dela alegeri generale".

Demisie. Inaltul Comisar pentru administrarea teritoriilor eliberate ale Transilvaniei, d. *Dr. Ionel Pop*, şi-a prezintat Maj. Sale, în 7 Martie c., demisia din demnitatea ce ocupa.

Locale. Mâne, Dumineca primă din Paresimi şi Prasnicul Buneivestiri, *va predica* în catedrală păr. *Sabin Turdeanu*, economul internatului „Vancean" de băieţi.

— Realipirea Ardealului de Nord la Patria Mamă a fost sărbătorită printr'o *Doxologie* slujită în catedrală de *I. P. S. Valeriu Traian* în sobor de preoţi. Toate administraţiile locale bisericeşti, şcolare, administrative şi militare, au fost reprezentate.

Veste desminţită. Postul de radio elveţian a răspândit vestea că nemţii ar fi făcut propuneri de pace, care ar fi fost transmise de ministrul german din Dublin premierului irlandez De Valera, ca acesta, la rândul său, să le transmită ambasadorului american din Irlanda. Ministrul american dela Dublin, d. David Grey, a declarat însă — după cum anunţă agenţia *Rador* (22 III. 45) — că dânsul nu are nici o cunoştinţă despre astfel de propuneri.

Suedia se fereşte de pacoste. In Suedia se află de prezent 103.000 refugiaţi politici, după spusa postului de radio suedez. Ventilându-se vorba că mulţi alţi tovarăşi de vină vor căuta scăpare tot acolo, d. Bergquis, ministrul justiţiei din Suedia, a ţinut să precizeze: „In faza finală a războiului, ţara noastră nu va deveni loc de azil pentru criminalii de război. Mulţi au spus că aceasta nu este o atitudine omenească, dar propriul nostru interes cere să evităm ca Suedia să devină locul de adunare al acestor elemente. Natural, vom examina fiecare caz în parte, şi invităm ca refugiaţii să fie anchetaţi legal în ţările în care se vor înapoia".

Acord denunţat. Agenţia *Rador* face cunoscut că d. Molotov, Comisarul Sovietelor dela departamentul afacerilor străine, primind, la 19 Martie c., în audienţă pe ambasadorul Turciei la Moscova, i-a comunicat că guvernul sovietic e nevoit să constate că acordul de amiciţie cu Turcia expiră în curând şi că, ne mai corespunzând situaţiei actuale, Uniunea Sovietelor îl denunţă.

Aviz

Congregaţia „Maicii Domnului", a Surorilor greco-catolice, aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în Institutul Congregaţiei din Cluj funcţionează, în condiţiuni superioare, următoarele şcoli de fete, *cu drept de publicitate:*

1. *Liceul Teoretic* „Maica Domnului" aprobat de On. Minister al Culturii Naţionale cu Decizia Nr. 17.987/1945.

2. *Cursul Normal de Gospodărie*, curs pregătitor pentru profesoare de Gospodărie şi de Ştiinţele Menajului. La acest curs sunt admise bacalaureate, învăţătoare cu examenul de capacitate şi absolvente ale şcolilor urbane de gospodărie, cu anul de practică.

3. *Şcoala Urbană de Gospodărie* „Sf. Tereza", cu curs complet de 8 ani. Această şcoală pregăteşte profesoare-maestre de Gospodărie şi, în general, dă pentru viitoarele gospodine şi mame de familie, posibilitatea de a-şi însuşi noţiunile teoretice şi practice necesare la conducerea desăvârşită a unui cămin familiar creştin.

Institutul oferă posibilitate de găzduire pentru elevele care nu locuiesc în Cluj, având un *Internat* instalat într'un local anume construit şi amenajat după toate principiile igienei.

Atât şcolile cât şi Internatul, fiind conduse numai de surori călugăriţe care şi-au făcut un ideal din a da o educaţie aleasă şi creştină tinerelor vlăstare ale Neamului nostru, prezintă garanţii de muncă rodnică, fapt deja recunoscut de Organele Şcolare Superioare. In raportul Nr. 453/1945 al Inspectoratului Regional din Cluj se constată că „localul este corespunzător sub orice raport în scopuri şcolare", „dispune de un corp didactic alcătuit din Surori cu pregătire necesară în acest scop, având deabia câteva persoane auxiliare pentru unele cre, dar alese dintre acelea abilitate pentru materiile ce propun şi care ne inspiră încredere şi garanţie pentru o muncă serioasă". Acest Institut „pare a fi cel dintâi, care — după vremurile de urgie prin care a trecut Clujul — a intrat în activitate în condiţiuni mai favorabile, datorită muncii fără răgaz şi jertfelor aduse de către aceste pioniere ale culturii naţionale din umbra Bisericii".

Pentru înscrieri şi orice alte informaţiuni cei interesaţi se vor adresa la Direcţiunile şcolilor respective, din *„Institutul Congregaţiei Maicii Domnului"*, Strada Avram Iancu Nr. 74, Cluj.

ghelia sunt citite şi cântate şi în limba latină şi în limba greacă.

Iar celelalte lucruri sunt chestiuni de dragoste.

Să ascultăm, deci, fără neîncredere şi fără teamă, glasurile care se înalţă, din toate colţurile lumii, amplificate în ecourile ce se aud în presa Ţării noastre: Unirea; să redăm cămăşii lui Hristos frumuseţea ei dintâi. Ne trebue tuturor unitatea esenţială a creştinătăţii, şi nu un individualism naţional care slăbeşte neamurile şi învrăjmăşeşte popoarele. Acestea din urmă simt de altfel nevoia unirii în ceasul acesta tragic şi nu se sfiesc să se îndrepte către Scaunul Apostolic ca spre singura autoritate morală, şi unica putere care poate mântui ce mai poate fi mântuit din moştenirea comună a generaţiilor omeneşti, şi ca spre singurul far de unde ţâşneşte lumina adevărată în stare să lumineze vremile cele noui.

La Români mai ales, în această ţară binecuvântată de Dumnezeu, grădina Maicei Domnului, la poporul acesta credincios şi paşnic, sentimentul nevoiei de unire a Bisericei este viu şi adânc. Poporul românesc a suferit totdeauna de dorul Romei, încă de când Roma a vegheat la leagănul lui; Roma eternă a cărei prim cetăţean a fost Hristos, după formula lui Dante (Hristos este Roman). Românul consideră Roma drept mama lui. El e legat de Roma prin tradiţii de limbă şi de sânge. Despărţit de ea din pricina sbuciumului veacurilor, el doreşte să se întoarcă la aceea de unde a primit hrana spirituală, aspiraţiile şi sfintele lui idealuri. „Deschideţi-ne Bisericile voastre, ne spunea într'o zi un suflet mare din ţara aceasta, deschideţi ne Bisericile care primesc dela Roma îndreptările de vieaţă. Lăsaţi-ne să ne împărtăşim şi noi de binefacerile pe care le răspândeşte cu atâta dărnicie Biserica voastră asupra fiilor ei, şi veţi vedea că peste puţină vreme vom fi cu voi".

* * *

Se zice că vremurile se prefac şi că oamenii se prefac şi ei. Bărbaţii de stat pregătesc o nouă ordine de lucruri. Să fim gata şi noi să răspundem nevoilor acestor vremuri noui. Viitorul e în mâinile noastre; viitorul va fi aşa cum vom şti să-l pregătim. El va fi mai bun şi mai fericit decât trecutul care ne-a făcut să vărsăm atâtea lacrămi şi să îngrămădim atâtea ruine. Vom zidi din nou lumea într'un duh de jertfă, de smerenie şi de credinţă, cu ajutorul sincer şi desinteresat al tuturor şi întru unirea forţelor spirituale.

Numai nişte creştini sinceri, conştienţi de drepturile lor, şi ştiutori mai ales de datoriile lor către cele două lumi a căror cetăţeni leali sunt cu toţii, numai aceştia vor putea mântui neamurile urnite la drum spre o soartă nouă.

Amicus

BCU Cluj / Central University Library Cluj